

SEMINÁŘ PRO SILVA BOHEMICA

Seminář, odborně připravený pobočkou České lesnické společnosti Pro silva bohemica a Národním lesnickým komitétem, proběhl ve dnech 2. a 3. dubna 1998 ve Křtinách. Výborně byl zabezpečen hostitelem – vedením Školního lesního podniku „Masarykův les“ – jako připomenutí 75. výročí založení této instituce.

Smyslem semináře bylo na základě přednášek předních odborníků, venkovních ukázek a vystoupení dalších účastníků posoudit obsah a užitečnost strategie obhospodařování lesa podle zásad Pro silva jako možného postupu trvale udržitelného obhospodařování lesa při naplňování státní lesnické politiky. Tento smysl seminář splnil.

Účastníci semináře konstatovali, že strategie Pro silva:

- Je postavena na ekologických základech a usiluje o co největší využití přírodních procesů pro dosažení lesnických cílů.

- Pro české lesnictví je přijatelná tím, že se současně hlásí k obhospodařování lesa a využívání v něm narůstajícího dřeva, přičemž za základní považuje mnohoúčelové obhospodařování, které bere ohled na ochranné funkce lesa, na jeho význam jako neodmyslitelného prvku tvorby krajiny a kulturního statku.

- Naplňuje českou státní lesnickou politiku.

Pro silva bohemica se hlásí k základnímu programu Pro silva Evropa a prohlášení přijatému na kongresu Pro silva v Holandsku v r. 1997 proto, že:

- Strategie Pro silva je v souladu se závěrečnými deklaracemi mezinárodních konferencí v Rio de Janeiro v r. 1992 a Helsinkách v r. 1993.

- Poslání lesního hospodářství je spatřováno v zajištění trvalé uspokojivé výnosovosti dřeva a poskytování dalších užitků, a to způsobem přírodě blízkým, tj. co nejvíce možným napodobováním struktury a dynamiky přírodního lesa.

- Ochrana přírodních lesů a nejzachovalejších přirozených lesů je nejen v obecně kulturním zájmu, ale i v zájmu lesnické praxe pro poučení z přírodní dynamiky lesa. Náš statut národních přírodních a přírodních rezervací pro ochranu objektů a procesů není v zásadním rozporu se strategií PRO SILVA.

Výchozí situace, rámce

a nástroje obhospodařování lesa:

- Předmětem obhospodařování je i v podmínkách ČR kulturní les věkových tříd s probíhajícími procesy, které je možné změnit jen v dlouhé době.

- Pro provozování ekologicky založeného obhospodařování lesa je základním a plně vyhovujícím rámcem typologický systém vyúsťující do cílových hospodářských souborů a členění území státu na přírodní lesní oblasti.

V době, z lesnického hlediska relativně krátké, je dosažitelné:

- Optimální využívání produkčního potenciálu stanoviště porosty odpovídající druhové a prostorové skladby, v zásadě tedy porosty smíšenými.

- Udržovat relativní vývojovou a produkční nepřetržitost při podstatném omezení plošné holoseče, přičemž opouštět pojem obmýti je možné jen v návaznosti na úspěšnost zavádění výběrného hospodářství.

- Individuální posuzování, pěstování a sklizeň stromů ve smyslu péče o porostní zásobu.

- Upravit vztah obhospodařování lesa a myslivosti.

- Udržovat v souladu biologickou produkci a lesní techniku.

- Celostní pojetí Pro silva prověřit a plně uplatnit při budování územních systémů ekologické stability (ÚSES).

Vyjadřuje se obava

- Z prosazování směrů, které by podstatně omezily obhospodařování lesa jako obnovitelného zdroje suroviny a sociálních užitků. Omezená produkce dřeva by totiž byla nahrazena zvýšenou potřebou surovin z neobnovitelných zdrojů, společnost se nezřekne svých potřeb.

- Z přetrvávajících rozporů mezi lesním hospodářstvím a ochranou přírody. Ochrana přírody považuje za ideální stav vyloučení hospodářských zásahů a ponechání lesních ekosystémů přirozenému vývoji. Naproti tomu lesní hospodářství ještě plně nepochopilo, v jakém rozporu je holosečné hospodářství s trvale udržitelným zacházením s lesem.

- Z podceňování rizik pro les vyplývajících z antropických vlivů a ze snah prosazovat určitá řešení na všechny případy bez přihlídnutí k dosavadnímu hospodářskému vývoji a stavu lesa.

Pro omezení uvedených rizik se doporučuje:

- Udržovat prostorový a časový pořádek v lese ve směru obhospodařování lesa přírodě blízkým způsobem po celé období transformace dnešních hospodářských způsobů.

- Objektivizovat kritéria trvale udržitelného lesního hospodářství a hledat způsoby účinné hospodářské úpravy lesa.

- Udržovat a doplňovat síť demonstračních objektů přírodě blízkého hospodaření i objektů, v nichž je účelné takovou cestu co nejdříve nastoupit.

Jednání potvrdilo, že řada praktických otázek spojených s trvale udržitelným obhospodařováním lesa ještě není přesvědčivě zodpovězena. Při rozšiřování poznání v tomto směru se může Pro silva bohemica plně uplatnit ve smyslu svého programového prohlášení.

Prof. ing. Vladimír Tesař, CSc.

PLO Středočeská pahorkatina, býv. LZ Písek, pol. Nová Ves; kyselá buková doubrava; duby středního vzrůstu dobré kvality, s prosvětlením nastupují trávy; foto E. Průša

